

Verbroederen

Niet alleen voor schutters

door Twan Stemkens

NEER – Het is vrijdag, aan het begin van de avond, als ik het feestterrein van het Europees Schutters Treffen in Leudal bezoek. Van de muziek die een klaroen- en jachthoornkorps maakt, kan ik genieten maar ik betrap me erop dat ik een bepaalde weerstand ervaar als ik allemaal de onderscheidingen, decoraties, linten, medailles en zilveren schilden zie die sommige personen, v.i.p.'s en andere bobo's op hun borst gespeld hebben. Nu ook nog eens aangevuld met tijdelijke eretekens, enkel voor dit weekend.

“Hoe kan het dat juist in het schutterswezen, dat gestoeld is op de broederschapsgedachte en waar het uitgangspunt gelijkheid zou moeten zijn, er zó veel onderscheid gemaakt wordt?”, vraag ik me af. De ene persoon vindt zichzelf nog belangrijker dan de ander. Ik denk aan de Kapitein van Köpenick, een tot cultpersoon opgeklimmen kruimeldief die het, gekleed in een zelfgemaakt officiersuniform, in 1906 klaarspeelde om de inhoud van de gemeentekas van een Berlijns stadsdeel te ontvreemden. De stoet die aan mij voorbijtrekt, geeft mij zo'n zelfde gevoel. *“Doe net alsof je op basis van uiterlijke presentatie wat voorstelt en de mensen buigen voor je”*, denk ik nog. De goede uitzonderingen niet te na gesproken.

's Avonds rond elf uur loop ik terug naar huis. Achter me hoor ik een aantal gildetrommels, af en toe aangevuld met bazuïngeschal. Blijkbaar besluit een gilde om gezamenlijk in een soort formatie de route van de feesttent naar de opstapplaats voor de bus te lopen. Het trommelen wordt telkens afgewisseld met steeds dezelfde muzikale regel door de klaroenen. Met een grote glimlach bekijk ik vanaf mijn oprit de voorbijtrekkende groep.

Zaterdagmorgen. Weer hoor ik de trommels en de door de bazuïnen geblazen reprises. Ja hoor, het is hetzelfde gilde dat vannacht is langs gekomen. De opvallende rode, fluwelen slipjassen van de muzikanten en de steken met pluim van de gildebroeders en -zusters zijn onmiskenbaar. Het vaandel vertelt me dat het hier om het Sint-Willebrordgilde uit Heeswijk gaat. In het voor een gilde kenmerkende tempo komt het voorbij gestapt. *“Dat klinkt stukken beter dan vannacht!”* Mijn opmerking wordt met gelach en vrolijkheid ontvangen. *“O, maar vanavond komen we ook weer terug hoor!”*, krijg ik als reactie te horen. *“Dan doe ik mee!”* roep ik meteen terug. Lachend loop ik naar binnen. Dat was niet al te serieus

bedoeld, maar al snel besluit ik om mijn es-cornet te zoeken. Meer dan vijftien jaar niet gespeeld, de ventielen moeten gesmeerd, maar hee ... ik weet er nog geluid uit te krijgen.

Als ik 's middags naar het vogelschieten ga kijken krijg ik het idee om er een ludieke invulling aan te geven. Wat als ik me nu ook eens als een soort van Kapitein van Köpenick zal gedragen? En wat als ik mezelf eens de grootste, nietszeggende 'onderscheiding' om zal hangen? Ik heb nog ergens een grote, ronde medaille liggen, met rood-wit-blauw lint. Over een uniform beschik ik niet meer. Dan maar in 'jacquet', een tachtig jaar oud trouwpak, gedragen naar de carnavaleske boerenbruiloften. Het plan werkt! Ongelofelijk hoe een klassiek pak in combinatie met één 'onderscheiding' leidt tot contact. Omwille van de carnavalsmedaille knopen mensen een gesprek aan. Zelfs medebewoners uit het dorp vragen zich af bij welke vereniging ik hoor. *“Doe alsof je wat voorstelt, en velen prikken er niet doorheen”*, denk ik weer. Het Köpenick-effect, zeg maar.

Ergens rond elf uur zie ik dat de leden van Sint-Willebrordus zich gereed maken om samen naar de halteplaats van de bus te gaan. Ik hol iedereen voorbij, haal thuis mijn instrument en loop ze weer tegemoet. Ondertussen meespelend met de bazuïnen, dat heet, voor wat het waard is. Zodra de muzikanten merken dat ik meespeel, maken zij als vanzelf plaats en voor ik het weet loop ik tussen hen in. Alsof ik één van hun ben ... *“Die zou morgen zo mee kunnen lopen”*, laat mijn partner Mirjonne zich ontfallen tegen de hoofdmans. *“O, dan gaat we dat regelen!”* En terwijl iedereen bezig is in de bus te stappen, krijg ik even later te horen dat ik de volgende morgen om half elf klaar dien te staan.

Zondagmorgen. Stipt om half elf staan we buiten en even later komt het gilde uit Heeswijk onze kant op. De vereniging staat al vlug in frontformatie voor ons! Nadat de klanken van de muziek vervlogen zijn, komt de hoofdmans naar ons toe. Ik krijg weinig mee van wat hij zegt, totaal overdonderd over de wijze waarop deze mensen ons alle achting en eerbewijzen. En waarom? Ik begrijp er niets van. Dan volgen woorden van herkenning: *“Mag ik u verzoeken om uw plaats in te nemen naast onze koning?”* Dat is zowaar de hoogste ereplaats! We zijn met stomheid geslagen. Onbekende gasten die als koningspaar worden behandeld ... We nemen onze plek in en worden met

Defilé. / Foto: Lieske Leunissen.

vliegend vaandel, slaande trom en klaroengeschal naar de feestweide gebracht. De koning te rijk.

Rond half drie beginnen we aan de optocht. Van een gildebroeder krijg ik zijn steek met pluim te leen, waardoor ik voor de buitenwereld bij deze groep hoor. Ik heb nog nóóit met zo'n bijzonder gevoel een optocht gelopen. Als we het terrein verlaten en mensen uit het publiek, al dan niet met verbaasde blik mij herkennen, is er dat kleine kippenvelmoment. Toen ik meer dan dertig jaar geleden voor het eerst met het koningszilver omhangen in de gelederen van de schutterij naar het dorp marcheerde, had ik een vergelijkbaar gevoel. Maar vandaag is het gevoel dieper, intenser. Er hangt geen kostbaar en tastbaar zilver over mijn schouders. Nu is er duidelijk meer, iets wat niet te betalen of aan te raken is. Nu is er die verbondenheid, uiting gegeven in een onvoorwaardelijke acceptatie door mensen van hun medemens. Nu zijn er leden van een groep die weinig tot geen waarde hechten aan uiterlijk vertoon met onderscheidingen. Die écht durven uit te dragen dat ze zich verbonden durven te voelen met een ander, zelfs als dat een onbekende is. En deze als een gelijke te behandelen, als één van hun. Dát is de ware broederschapsgedachte! Zo werd het ook op social media verwoord: *“Wat een samenhang! Wie er bij wil horen, hóórt erbij. Dit zullen we proberen met zijn állen uit te blijven dragen.”*

's Avonds is er de gezamenlijk afmars naar de bus. Genietend, lachend en zwaaiend naar vrienden en bekenden trekt het gilde nog één keer over de feestweide. Aangekomen bij onze woning stelt het gilde zich op. De hoofdmans wil nog een groepsfoto maken, maar ik had niet durven denken dat dit in mijn voortuin zou gebeuren. Hiervoor worden we opnieuw verzocht om midden in de groep plaats te nemen. Dan wordt me duidelijk: op het Europees Schutters Treffen zijn geen wedstrijden tussen de verenigingen, maar als er een prijs te winnen zou zijn geweest voor de wijze waarop een vereniging de broederschapsgedachte uitdraagt, dan zou de eerste prijs, met lof der jury, gewonnen zijn door het Sint-Willebrordusgilde uit Heeswijk.